

КОМСОМОЛШУУД ХЭЗЭЭДЭШЬЕ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

(ВЛКСМ-эй ОБЛАСТНОЙ БА УЛААН-УДЫН ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУУДЭЙ БАЯРАЙ ПЛЕНУМЬЭЭ)

Далаад онуудай комсомолшууд Коммунист партия, совет арадай гайхамшаг ёно заншалнуудыг нангинаар сахин бэлүүлнэ, аха үетэмэй агууе хэрэгийг нэрэтэй солотойгоор үргэлжэлүүлнэ. Залуушуул КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шидхэбэринуудыг бэлүүлхын түлөө, үйлдбэрини ашаг үр, хүдэлмэрини шанар дээшлүүлхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитетэй Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунист Союзда эльгээхэн амаршалгаа.

НАРАТА БАЙХАН Буряад оройнмнай комсомолшууд, бүхы залуушуул алдарт Ленинскэ комсомол байгуулагдаанаар 60 жэлэй түүхээр баян оё ажаллай, хуралсалай эрхим үр дүнгүүдтэйгээр, эдбхи эрмэлзэлэй, оюун бэлгэй хүгжэлтын оршон байдалда нэрэ солодоо хүрмөөр угтана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: пленумэй айлаад—хорёод онуудай комсомолшууд, дайнай, ажалай ветеранууд заседанин зал соо.

байна. Бүхэсоюзна комсомолой суглаанууд, район бүхэн дээр ВЛКСМ-эй райкомой байрай пленум зарлагдаа, ойн хүндэлдэ дэлгэрхэн социаль мурсысөөнэй дүнгүүд согоолодоо.

Октябрийн 25-да ВЛКСМ-эй областной, Улаан-Удын городской комитетуудай байрай пленум Ленинскэ орденотой гүрэнэй оперо ба балетэй театр соо болобо. Энэ пленумдэ республиканий залуу үетэмэй комсомолшуудай түлөөлгөшд — үйлдбэрини түрүүшүүл, эрдэм наукин, соёлой уран бэлгитэн, республиканий партияна, советскэ, профсоюзай болон ажахын органоудай хүтэлбэрлэгшд, партияни, комсомолой, дайнай ба ажалай алдарт ветеранууд хабаадалсаа.

Театрай сценын ара талада зуралдан Ленинскэ гурбан орденотой, Октябрийн Революцийн, Дайшалхы Улаан Тугай ба Ажалай Улаан Тугай орденотой хүдэлдэ дүрсэнүүд — харахад, Ленинскэ комсомолой таталхан замтай млар ехэ табялаа, баатарлг түүхэтэй байнаниен абаанаар лэ ойлоодхиноор.

Үргэн сэлюун үбсүүндэ оройн дээлын шагналнууд — орден, медальнуудыг аяруулан партияни, комсомолой, дайнай болон ажалай ветерануудай, республиканий хүтэлбэрлэгшдэй, уран бэлгитэн интеллигентини түлөөлгөшдэй байрай пленумэй президиумдэ хуучар сенэ дээр гаража эрхэлэн, театрай зал соо сугларашад нэрмээ альга ташалгаар угтаа.

Ленинскэ комсомолой 60 жэлэй ойд зориулан ВЛКСМ-эй Буряадай областной, Улаан-Удын городской байрай пленумы ВЛКСМ-эй ЦК-тай гэгшүүн, ВЛКСМ-эй обкомой нэгдэхин секретарь С. С. Сахаев нээб.

Манай Коммунист партияни «Интернационал» нур жабхаланта хүгжэмэй эдэлхэд, энэ сугларашад хүл дээрээ болобо, гүн сэдхэлдхи баяр балсалангаа хаялан, ёһолон зогсоно.

Хүжэмэй дүүрэхтэй хамта комсомолой областной ба городской комитетуудэй улаан тугуудыг, КПСС-эй обкомой дурасхаалта туг зал соо оруулаар сонсохдожо, энэ

комой нэгдэхин секретарь А. У. Модогоев трибунада гарана. Совет засаг байгуулгын, саашадан бэхжүүлгын ехэ тэмсэлэй гажалдан дайнай дүлэн соогуур мүндалхон Буряад оройн комсомолой организациин баатарлг түүхыг тэр үедэ гайхамшаг баатарлг гаргана, шэнэ байдалай түлөө амий наһаа зориулан комсомолшуудай эрэлхэг намтарые тэр дурдан харуулаа. Индустриализациин, коллективизациин үедэ комсомолой эдбхитэй бэлүүлхын үйлдбэр хэтэдэ мүнхэ.

Республиканы промышленнаа хүгжэлтын эхин шата болгош шэлэй завод, талхан ба мяханий комбинатууд гэхшүүлэн иматгал залуушулай, комсомолшуудай гарраа барилдаа, Буряадай гирянт ЛВРЗ-эй барилдаа оройн баруун областнуудлаа, городуудлаа комсомолой путевкээр ВЛКСМ-эй 1500 гэгшүүн эрхэ бэлэй. Тэднэй зариманинь мүнөөшье ажаллаана.

Буряад оройнгоо соёл культурыг, искусство болон литературу хүгжөөх хэрэгтэ комсомолшуудай оруулан ехэ хубита тухай хэлэхэдэ, 1936 ондо табан комсомол басагадай Улаан-Удөө Москва санаар ошонон эрэлхэг аяншалгыс. 1940 ондо оройн нийслэлдэ үнгэрхэн Буряадай искусствын декадыг жэшээ болгон тэрэ харуулаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууе дайнай үрхөөтэ жэлүүдтэ Буряад оройн хуучууд, басагадай гаргалан баатаршальгы, шэнэ болон боро газар элдүүрилгэдэ эдбхитэй хабаадалсан комсомолшуудай гажалдан ажалыг магтаха зуураа, тэднэй ёно заншалыг мүнөөнэй БАМ-ай барилтад, бусад шухала барилтанууд дээрэ хүдэлжэ байгшад үргэлжэлүүлжэ байна гэжэ тэмдэглээ.

Промышленности, хүдөө ажахын хүгжэлтын мүнөөнэй байдал тухай тогтоо. Тинхэ зуура зарим халбаринууд дээрэ зарим тэдэ гэгдэлэй, ушаржа байһыг онсолло. Эдэ бүгдэ ажалалта-тайгаар дабан гарахын тула гүрэнэй ба ажалай журам бэхжүүлжэ, социаль зөөридөө эзэн ёһоор хандаха, хямгадаха, эдбхи үүсхэл улам

хүгжөөх шухала гэжэ хэллэ. Комсомолшууд, залуушуул хадаа Коммунист партиянаа түүхыг тэгшгээр шудалха ёһотой гэжэ.

Улаан-Удын сугларашад, тэднээр дамжуулан, республиканы бүхы залуу үетэмэй энэ хэ найндээр хани халуунаар амаршалад саашадаа амжалта туйлахыг, зол жаргалтай, энх-элүүр ажауууһыг хүсөө.

Угтөөсөө А. У. Модогоев областной комсомолой организацида КПСС-эй обкомой эльгээхэн амаршалгын бэйшг уншалан байна.

ВЛКСМ-эй ЦК-тай таһагч даатгын орлошо А. П. Баян Ленинскэ комсомолой 60 жэлэй ойн найндэтэй дашрамдуулан, Буряадай областной комсомолой организациин, энэ сугларашад, энэ ВЛКСМ-эй ЦК-тай нэрлэ халуунаар амаршалад, КПСС-эй XXV съездын, ВЛКСМ-эй XVIII съездын харааллан зорилгонуудыг бэлүүлжэ хэрэгтэ найн ажалалта туйлахыг, найн хайхан, жаргалтай ажауууһыг хүсэһэн байна.

Ленинскэ комсомолой 60 жэлэй туршдаа дабан гажалтан гайхамшаг зам тухай элдхэл ВЛКСМ-эй обкомой нэгдэхин секретарь С. С. Сахаев хэбэ.

—КПСС-эй обкомой нэгдэхин секретарь А. У. Модогоев амаршалгын угтөө, ВЛКСМ-эй ЦК-тай амаршалгыг бидэ тон анхаралтайгаар, зүрх сэдхэлэ хүдэлгэн байжа шагнабади. КПСС-эй обкомдо, республиканы Верховно Советэй Президиумдэ, правительствадэ, ВЛКСМ-эй ЦК-да үнэн зүрхэнэй, дүү ёһоной баяр хүргэнэди. Энэ амаршалгандан харюу болгон, бүхы хүсэ шадалаа, оюун бэлгээ хамтын хэрэгтэй түлөө зориулхади,— гэжэ тэрэ элдхэлхынгээ эхиндэ тэмдэглээ.

ВЛКСМ-эй нэгэ хубинь болгош Буряад оройн комсомолой организаци Байгалай урда бээдхи нутагтдаа Совет засаг байгуулгын, бэхжүүлхын түлөө шүтээл тэмсэлэй түлэг дундаа хүрэлжэ байха үедэ эхмхдэгдэжэ эхилээ бэлэй. Тэрэ шүтүүн үедэ мүндалхон комсомол

Баатаршала ганса фронт дээрэ, дайнай газарта болоогүй. Фронтын ара талада үлэһэн совет хүнүүд илалта туйлаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, эрмэлзэлээ зориулаа. Буряадай комсомолшуудай дайнда мордохон нүхдэйгөө хэжэ байһан хэрэгийг халан абажа, гажалтай шангаар хүдэлхыг, энэ үедэ али олон үүсхэлүүдэй мүндалхыг хонирхол татамаар нүхэр Сахаев хөөрөжэ үлэһэн байна.

Улаан-Удын илалтын түлүүр жэлүүдэй арадай ажахыг хэргэн болдоогшын, хүдөө ажахыг саашадан хүгжөөх талаар партияни харааллан хэмжээг ябуулануудыг бэлүүлжэ талаар комсомолой областной организациин, комсомолшууд болон залуушуулай туйлан ехэ амжалтанууд тушаа дэлгэрэнгээр тогтоо.

Далаад онуудай комсомолшууд, КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шидхэбэринууд, «Ашаг урын, шанарай табан жэлдэ — залуушуулай эдбхи үүсхэл, оюун бэлгэ» гэгшүүн урла, ВЛКСМ-эй XVIII съездын харааллан зорилгонууд республиканы комсомолой организациин бүрн ехэ хэрэгтэ элүүлээ. Энэ үедэ амжалтан аша үрэхтэй хүдэлмэрини дүнгүүд элдхэл хэл хэлэгдэ.

—Гуулай үедхыг комсомолой областной организациин бүхы ажал ажуулаха хадаа Ленинскэ комсомолой 60 жэлэй ойн нэрэтэй солотойгоор угтаха хэрэгтэ зориулагдаа. ВЛКСМ-эй 60 жэлэй ойн хүндэлдэ дэлгэрхэн гажалтай ажалай вахтада жагсагшад ехэ амжалта туйлаа. «Комсомолой орденуудта — зургаан арбан хонот» гэгшүүн урла доро ажаллаа коллективүүдтэ социаль мурсысөөн үргөөр дэлгэрээ нэн, — гэжэ нүхэр Сахаев элдхээ.

Энэ урлагай үндөөр республика соо дэлгэрхэн олон үүсхэлүүд тушаа, мурсысөөндэ хабаадалгай ажалай жэшээтэ дүнгүүд тушаа тогтоо. Республиканы хүдөө ажахы дээрэ, промышленностда эхмхдэгдэһэн комсомол-залуушуулай коллективүүдтэ тоо улам олошорно. Тэднэй тоо мүнөө 1.010 болохтой. Эдэ коллективүүдтэ 8368 хуучууд, басагад хүдэлжэ.

Элдхэлээ саашадан үргэлжэлүүлхэдэ комсомол үетэмэй республиканыг соёлой, искусствын болон литературыни хүгжэлтэдэ оруулан ехэ хубиты олон жэшээ нүүдээр баримталан харуулжа болоно.

Совет арадай зоёһон байгуулгыг баялгата ажалда фашист Германийн хараа муухай дайн сэрэгээр манай орондоо булмтаран орлоо наад тойбо татаа бэлэй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түрүүшын үдэрөө партинигаа урлааар манай республиканы 11.5 мянга гаран комсомолшууд найн дураараа фронт мордохдо, дайн байлдаанай гүн дүлэн соогуур амин наһаа хайрлангуй тэмсэһэн гажалта олон жэшээнүүдэ элдхэлээ дурдаа.

Залуу ургажа байгаа үетэмэй түлөө партияни суг үргэлжин халуун анхаралад харюу болгон. Бидэ өөһдөнгөө хүсэ шадал, гүн мэдэрэл, уг зорилгөө зориулхади, партияни ехэ найдабарине найдамтайгаар бэлүүлхын түлөө ажалай гайхамшаг амжалта туйлахад, аха үетэмэй мандуулан тугые нэрэ солодоо хүрмөөр саашан намилзуулан үргэжэ яохабди гэжэ түрэл Коммунист партияда, Ленинскэ Центральна Комитетдэ, Леонид Ильич Брежневтэ бээ уялгалнади, — гэжэ элдхэлхынгээ тэмдэглээ.

Ойн байрай пленумдэ хабаадалхыг комсомолой найдамтай эрээдүйн халаан болохо эдир пионерүүд хани халуунаар амаршалад. «Советскэ Союзай Коммунист партияни хэрэгтэй түлөө бидэ хэзээдэ бэлэмдэ», — гэһэн тангаригаа тэднээр дахин дабтаа.

Ленинскэ орденотой ЛВРЗ-эй электрослесьер, Гавана

дэглэ. Байгал-Амарай түмэр замтай барилтад комсомолой түүхэтэ оёе гажалтай амалар угтаа. Тэндэ суурхашадай соло дуудагдаа.

—ВЛКСМ-эй 60 жэлэй ойн баярыг найндэлжэ байха зуураа, марксизм-ленинизмын үзэл сурталда үнэн сэхэ байһанаа, революционерүүдэй үетэмэй ёно заншалда, Ленинскэ партияни хургаалда үнэн сэхэ байһанаа бидэ тангаригланади.

Залуу ургажа байгаа үетэмэй түлөө партияни суг үргэлжин халуун анхаралад харюу болгон. Бидэ өөһдөнгөө хүсэ шадал, гүн мэдэрэл, уг зорилгөө зориулхади, партияни ехэ найдабарине найдамтайгаар бэлүүлхын түлөө ажалай гайхамшаг амжалта туйлахад, аха үетэмэй мандуулан тугые нэрэ солодоо хүрмөөр саашан намилзуулан үргэжэ яохабди гэжэ түрэл Коммунист партияда, Ленинскэ Центральна Комитетдэ, Леонид Ильич Брежневтэ бээ уялгалнади, — гэжэ элдхэлхынгээ тэмдэглээ.

Ойн байрай пленумдэ хабаадалхыг комсомолой найдамтай эрээдүйн халаан болохо эдир пионерүүд хани халуунаар амаршалад. «Советскэ Союзай Коммунист партияни хэрэгтэй түлөө бидэ хэзээдэ бэлэмдэ», — гэһэн тангаригаа тэднээр дахин дабтаа.

Ленинскэ орденотой ЛВРЗ-эй электрослесьер, Гавана

хи табан жэлэй түсбэ хоёр жэл хахад соо дүүргэхэ гэгшүүн социаль уялга абаа нэм. Энэ хэлэнг үгдөө хүржэ, июнийн 12-то табан жэлэй дабарни дүүргэ нэм, — гэжэ Түхэнэй районхой Саяанай совхозой наалишан, ВЛКСМ-эй XVIII съездын делегат Доржо Халхаранов мэдүүлбэ.

Улаан-Удын залуу жэлэйнай аймагтар ехэ барилтануудай нэгэн болохо — Байгал-Амарай түмэр замтай «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабаралгын 575-дахы поездын барилтадай түлөөлгөш, модош дахаршуулай бригадын бригадир Александр Ерменкин трибунада гарахада, сугларашад нэрмээ альга ташалгаар угтаа.

—Ленинскэ комсомол мүндалхын сагнаа хойшо эгээл хүндэ хүшэр, залуушуулай хүдэр шанга гарнуудай хэрэгтэй газартай худалжэ, алдар соёлоо дуудуулаа бииу. Комсомолой алдарт хэрэгүүдэй түүхэдэ БАМ-айшье барилтын орохо байһанинь дамжагуй.

БАМ-ай манай Буряадай участкай комсомолшууд болон залуушуул Ленинскэ комсомолой 60 жэлэй ойн нэгдэхэ хэрэгтэ хэзээхэйхэ эдбхи үүсхэлэйхэ, гажалтайгаар бэлүүлжэ. Ижээлхэдэ, манай модош дахаршуулай комсомолшуудай шугулай бригада энэ дүрбэн жэлэй үүсхэлэйхэ худалжэ зуураа, нэгэ миллион хоёр мянга гаран түхэрхэй барилга-хабаралгын хүдэлмэри дүүргээ. Тинхэдэ Ленинскэ комсомолой 60 жэлэй ойн хүндэлдэ абаһан социаль уялгаа болзорлоон урид дүүргэл, мүнөө 1980 оной даабарай ажаллажа байна.

—Минин хүдэлдэг участкай бригада бүтээһэн продукциян шанарай түлөө эрдм шүүд тэмсэнэ. Мүнөө манай гаргалан продукция абагшад нэгжыг ажалалта хэнэгүй, хамаг хэлэн коумзунуудай гэдгэрээ бу саалтгүйгээр тушаагдана, — гэжэ тэрэ хэлбэ.

Саашан СССР-эй делегатад оролсожо, Буряадай-гаа булгэ комсомолшуудтай хамта Гаванада болоһон Бүхэ дэлхэйн залуушуулай болон студентнээр XI фестивалда ошонон, тэндэ хараһан үзэһэн, хонирхон коумзунууд тухайгаа хөөрөө. Манда олгогдон энэ аймагтар ехэ этгэл найдабарини бидэ харюулжа шагнабади гэжэ мэдүүлэн байна.

—Хүндэтэ нүхэд! Ленинскэ комсомолой мүндалхын 60 жэлэй ойн гүйсбэ. Энэ манай оройн тон ехэ найндэрхын нэгэн болоно. Бид республиканыг хүдөө ажахыда амжалтад залуушуулай зүгөө партини, комсомолой ветеранууд болон энэ суглархан бүгдэ хани халуунаар амаршалад.

Республиканийн хүдөө ажахыда худалдэг хоримян хуучууд, басагад партияни харааллан зорилгонууд

дэглэ. Байгал-Амарай түмэр замтай барилтад комсомолой түүхэтэ оёе гажалтай амалар угтаа. Тэндэ суурхашадай соло дуудагдаа.

—ВЛКСМ-эй 60 жэлэй ойн баярыг найндэлжэ байха зуураа, марксизм-ленинизмын үзэл сурталда үнэн сэхэ байһанаа, революционерүүдэй үетэмэй ёно заншалда, Ленинскэ партияни хургаалда үнэн сэхэ байһанаа бидэ тангаригланади.

Залуу ургажа байгаа үетэмэй түлөө партияни суг үргэлжин халуун анхаралад харюу болгон. Бидэ өөһдөнгөө хүсэ шадал, гүн мэдэрэл, уг зорилгөө зориулхади, партияни ехэ найдабарине найдамтайгаар бэлүүлхын түлөө ажалай гайхамшаг амжалта туйлахад, аха үетэмэй мандуулан тугые нэрэ солодоо хүрмөөр саашан намилзуулан үргэжэ яохабди гэжэ түрэл Коммунист партияда, Ленинскэ Центральна Комитетдэ, Леонид Ильич Брежневтэ бээ уялгалнади, — гэжэ элдхэлхынгээ тэмдэглээ.

Ойн байрай пленумдэ хабаадалхыг комсомолой найдамтай эрээдүйн халаан болохо эдир пионерүүд хани халуунаар амаршалад. «Советскэ Союзай Коммунист партияни хэрэгтэй түлөө бидэ хэзээдэ бэлэмдэ», — гэһэн тангаригаа тэднээр дахин дабтаа.

Ленинскэ орденотой ЛВРЗ-эй электрослесьер, Гавана

дэглэ. Байгал-Амарай түмэр замтай барилтад комсомолой түүхэтэ оёе гажалтай амалар угтаа. Тэндэ суурхашадай соло дуудагдаа.

Байгал-Амарай түмэр харгыда оройнмнай залуушуул эдбхитэйгээр хабаадажа, энэ зуун жэлэй асари барилга болдоогтодо өөһдөнгөө горитой хубиты оруулаар эзлэхэй. Ленинградтай академик В. Н. Образцово нэрлэжэ түмэр замтай транспортын инженерүүдэй институттай хабаадажа, урдаа табан зорилгонуудаа амжалтаттайгаар дүүргээ. Тэднэй дундаа «Портал» гэжэ отрядтай гэгшүүд түсбөөр харааллан даабарнаа гадуур ехэ хүдэлмэри бүтээжэ, энэ амжалтаа Ленинскэ комсомолой 60 жэлэй ойд зориулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: отрядтай гэгшүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗАЛУУ НАЙМААЛАГШАДАЙ СЛЁТ

«Баргана» гостиницын актыва зал соо хүн зон олоороо сугларанхай байба. Залыг сөөн дээрүр аржиса бээгдэһэн агуу багша Ленинскэ «Бидээр коммунист ажаллай илалта туйлахад» гэгшүүн дундаа булантай анхарал татана. Эндэ Улаан-Удын горпромоторын хурган хүмүүжүүлгэдэ ба залуушуул гурбадахи слэдто хабаадалха эрээ. Энэ слет ВЛКСМ-эй 60 жэлэй ойд зориулагдэһэн байба.

Горпромоторын наймаалагшад арбадахы табан жэлэй гурбадахы жэлэй түсбэе амжалтаттайгаар дүүргэхын түлөө социаль мурсысөө дэлгэрүүлээ, байгша оной оюун парин түсбэ болзорлоон урид дүүргээ.

Горпромоторын наймаалагшад гурбадахы слет дээрэ эрхмүүдэй эрхмүүд дурдагдаа. «Комсом» газетинэй коллективийг хурган хүмүүжүүлгэдэ М. А. Бадьнов, 1-дэхы магистрант — Г. П. Срибная, мүн Е. Г. Шивневская, Е. Д. Будаева, Г. А. Кашуба, А. М. Сиринова, М. И. Скорородова болон бусад баян дүршлөө, энэрхы сэдхэлээ залуушуудда ходоодоо зориулжа байдаг гэжэ тэмдэглээ.

Улаан-Удын «Юбилейный» универмаг уран наймаанай коллектив сугларашадаа хонирхолтой концерт хуруулаа. Горпромоторын магистрантууд ажалладаг социаль мурсысөөд илаһан комсомол-залуушуулай бригадануудта дамжуулгын вымпелүүд, үнэтэй бэлэгүүд барюулагдаа.

С. ОЧИРОВ.

МҮНӨӨДЭРЭЙМНАЙ «ТОЛИ» ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛЫ 60 ЖЭЛЭЙ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАНА

Үнэгэрэн ошоон жэл бүхэн өөрийн түүхтэй байдаг ха юм даа. Нёдондо Октябрийн революцийн илан мандааар 60 жилийн, мүн СССР-эй шэнэ Конституци баталан абалгы баяр баяс халданаар утгаа бөмдн. Тинхэдэ энэ жилийншэ түүхтэ үзэрүүдээр олон байба. СССР-эй Конституци нэгэ жэлэй оие байр-та найндар болгон тэмдэглэбди. Тэршэлэн Лени-скэ комсомолой мундл-һөөр 60 жэлэй жабхалан-та ой зүрхэ сэдхэл доло-то. Юундэб гэбэл, ком-

дали жэгүүр дэмжэлсэн яба-нан нүхэд тухай оисолон хэ-лэхэ хүсэлтэйб. Жэшээл-лэ, Доржо Эрдынеевэй расказууд, туужанууд бо-лон романууд совет буряд-литературада нэмэри бо-ложо, нотаг нутагтай ун-шагшадые баясууна. Тэрэ-нэй «Ехэ үг» гэжэ шэнэ ро-ман баһал хэсэр хонирхо-дохэ гээд ханалдана. СССР-эй Уран зохиолшодой хол-бооны гэгшүүдэ Доржын абаһан ушар бидниие бал-суулын хэсэр баясуулан юм. Тэршэлэн Владимир Намсараевай «Эрдэнэ —

хоёрто дэмжэлгын дулаан үгэнүүдэ хэлэ. Залуу зохиолшодто саг үргэлжын анхрал хэрэгтэй гэжэ нэмб. Энэл зорилгоор, уран зохиолшодой областын эмхчин боротой хэлсэжэ, Агада залуу авторнуудай ороонжон семинар үнгэрго-хоёр хараалнабди. Энэ се-минары ахамд уран зо-хиолшо, скругой «Литера-турна нэгэдэлэе эмхидхэг-шэ Жамьян Балданович Бал-дановичой түршөөр 70 наһанай ойтот нэгдэлэн үн-гэрхэ тусэб бин. Ороонж-он семинарта манай залуу авторнууд Базар-Сада Цыденов, Мунко-Жаргал Ба-тоев, Шуга-Ханда Базарса-даева, Болот Бальжинмаев, Түмэн-Баир Монголгуруев, Дагба Ринчинов, Санзай Жамбалдоржиев, Цыден-Жаб Цыретарон, Шулуи Дугаржапов болон бусадый шүлэг, расказууд зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. Семинар-нуудые хүтэлбэрлэгшэдөөр Улаан-Үдэһөө болон Шэ-тэнэ элгтэ уран зо-хиолшод, поэтүүд, шүм-жэглэгшэ уригданаар хара-лагдайна. Семинаруудай хүдэлмэри буряд, оро-д хэлүүд дээрэ ябуулагдаха.

Мүн мүнхэр Балданович-ой 70 наһатай дашарам-дуулан, хэдэн хэмжээ ябуу-ланууд үнгэрэгдэхэ, газе-түүдэй ноуруудта мате-риалууд толилогдохэ бай-на. Тинхэ тула Жамьян Балданович тухай дурд-лагууд, дүр-зургууд болон бусад материалнуудые эль-гэхэнь нэйдэн. «Буряд үнэн» газетын бүхэ унша-гшадта, уран зохиолшын та-нилууд болон нүхэдтэнь ханданабди.

«Дүрбэн харын турша соо ондоо тээ банһанайгаа нүүдээр түрэл гээгэр нута-гаа дахнаа бугааг байна-даа хизаргүй эхэ баяртайб. Айхатар халуун дулаанаар утхалдана, сэдхэлдэ эхэрэ хүдэлбэб. Уялгаа дүргэлэн хүн хадаа эхэ урма байртайб». Филиппинин Багио то-до үнгэрэгдэлэн ороо шанга мурьсөөндэ шатараар дэл-хэйн чемпинон нэрэ зэргээс сахин хамгаалһанайгаа тү-дээр октябрийн 26-най үг-лөөгүүр Москвадаа бусажа ерөнхөн Анатолий Карповай хэлэлэн түрүүшын үгэнүүд нимэл байгаа.

Хэды эртшэе байгаа хаань, мүнөө дэлхэйн хоёр дахин чемпинон болоһон хү-ниие амаршалһааа сэрэн хэдэн зуугаад москвэгийн Шереметьево аэропорт дээр сугларһан байгаа. Анато-лий Карповай түрэлхид, тү-рэл гаралай хүнүүд, ханинар, нинислэ хотын спортивна ба шатарай олонинтын түлөө-лэгшэд болон спортын хү-тэлбэрлэгшэдэй эндэ байһа-нын элгтэ хааб даа. Улаан-үзгэлжэлэн мурьсөөндэ эсэлхэй А. Карповые халуун дулаанаар утгажа, баглаа сэ-сэгүүдэ байруулба.

Самолетой гэгшүүрэй дэр-гэдэ дары түргэн пресс-кон-ференци үнгэрэгдөө. Хэды эсэлхэй байгааһаа. Ана-толий журналистуудай олон тоото асуудалнуудта дур-тайгаар хариусаба.

Мурьсөөн Москваһаа тон холо газарта үнгэрэг-дөө, гэгшэе тэндэ байхадаа, Эхэ ороонингоо анхрал оролдого болон дэмжэлгые саг үргэжэ мэдэрижэ бай-гааб, — гэжэ тэрэ хэлээ. — Энэ мурьсөөндэ шү-

ШЭНЭ ХАЛААН-МАНАЙ ЕРЭЭДҮЙ

сомолой билет зүрхэн дээрэ хадгалһан, оюун наһан-ой ошо залита замаар яба-жа гараагүй хүн үсөөн лэ олдохой! Агуухэ Совет ороной арад зон, залуу үсгэн эдэ түүхэ домогто үдэрүүдэе зүрхэ сэдхэлээрэ мэдэ-рэн омогхоно. Тинхэтэй хамта, КПСС-эй Централь-на Комитетэй байнга оной оюунин Пленумэй тогтоолые бодото ажал хэрэгүүдээрэ бөлүлэлсэхын тула совет зон шармайн оролдону. Тэ-дэнэй дунда, нэгэн нягта ээргэдэ манай Байгал ша-дархи республика болон об-ластьнуудайһаа арад тү-мэн алхалан ябана ха юм.

Энэ үе соо манай Агын автономито округой олонин-тэһе дээрэ дурсагдаһан үдэрүүдтэ ажалынгаа ам-жалтануудые, сэдхэлэй-гээ һайн һайхан үгэнүүдэе зороулаа. Баһа гүрэн тү-рэн үндэр хайра — Ажа-лай Улаан Тугай орден абажа, туг дээрэе толо-руулахадаа, амаршалгын ха-луун үгэнүүдэе дуулахадаа, хэн байсангүй байхаб даа? Эдэ амаршалгануудай дун-да мүн Бурядай АССР-эй хүтэлбэрлэгшэд болон ажалшадый зүгһөө нүхэр В. Б. Сагановай хэлэлэн халуун дулаан үгэнүүд хүдэ-тэйгөөр хүлэгдэлэн байна. Эдэ аха дүдэй хани холбооны, сэдхэл бодолой үгэнүүд... Нимэ үгэнүүд-һөөл гүн һайхан хүндэлэл эхи абан мундэлдэг гэсэхэ ааб даа.

Төөд дэмбэрэлтэ хэрэгүүд арад зонй хүдэлэ мур са-раа үлөөдөг ха юм. Эдэ бүтэдэе түүхэлэ хэрэгтэ бэлхэлдэлэһэе үүрэгтэ эхэ. Тинхэнэ хон хэзэйнхэй хэрэг үйлэе арад зоний ажабайдалтай холбоһон байха.

Эндэ һайхан 31 хүдэр на-һандаа хүрһэн манай ли-тература нэгэдэлэй хуби заяан тухай тогтонгүй гара-ха аргамын үгы. Юундэб гэ-хэдэ, манай залуу автор-нуудыһаа нанад бодоһо, хү-сэл эрмэлзэлэе олоной хэ-рэгтэ зороулан, ажалша хүнэй алдар солые дуула-саа бшуу.

Манай дамба гараагүй Орёл дабааншэ байгаагүй, Манай нэтэлэн гатаалагүй Океан далайшэ байгаагүй, Манай зорёод хүршэгүй Одо мушдэлэе байхагүй, Манай тугаад элэгшгүй Онёһон уюушамшэ байхагүй.

Агуухэ энэ үемнэй Ульгэр, дуугаар баян лэ, Апатга бүхэ ажалтай, Алдар солото хүргэлэй! — гэдэ, литература нэгэ-дэлэймнэй гэгшүүн Дагба Ринчиновэй шүлэглэлэниие дээрэ хэлэгдэлэн дэмжэл-тэ мүн гэхэ байнаб. Түрэл ороониний, арад зоний-мнэй агуу туйлаһанууд соо соёл сурталы хүдэлмэриин хубишадые байха гэжэ на-һахада урматтай.

Нигжэ хэлэхэдэ, манай шэнэ халаан — урдажа яба-залуу авторнууд тухай нэн түрүүлэн наһандаа оруул-наб. Манай литература нэгэ-дэл мүн Тунхэнь нэгэдэл-дэл адли уралтын бага бөлх алахууды хэһэн, ли-тературын үргэн харагда-шэ шэнэ-шэнэ нэрэнүүдэ дэ-жүүлэн гаргаһан байха. Ага-һаа энэ эгээдэгжэ, Литера-тура институт дүүргэдэ, тү-рэл буряд литературынгаа

ригтын талмайнуудһаа мэдэ-сэнэ. «Түрүүшын үндэр байшангай барилгаһаа» — Н. Ефимовэй корреспон-денци. Улаа. Хуульч Нонин. Хоёрдох хуулаһанда. Парти́на ажабайдал. тоо-соон ба һунгалта. «Үйлдэ-рийн ургасые хараада абан...» — А. Кушнаревой статья. Убэл шаңгаар асуу-ха. «Хоёр ажахын тоосоон» — Л. Лабаровай статья. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Түмэрэй угалзашан» —

Гарма-Доли Дамбаевай «Гүнсөмэ», Ба-атор Батоевой «Мүнгэн то-бориолта» гэжэ шэнэ но-мууд уншагшадта хонирхо-дон уншагдаа. Мүн Дугар-Дылыровэй зүжэгүүдэй харгы замудһаа олохо бай-һанинһаа һайшамаар. Эдээр шэнэ бата замаа олошодой хойноһоо даган ябаһаад, халан абаһал хаа хаанагүй бин. Тинхэнэ хэды зүрхэ сэдхэлдэ эхэл-хэн зүрхэ олгоно үгэдэг литература кружогууд болон нэгэдэлүүдтэ сэт үр-гэлжын анхрал, дэмжэлтэ-нүүд ходоодо байха ёһотой. Энэ талаар Алексей Макси-мович Горькийн жэшээ сэг-нэшгүй эхэ.

Гэхэтэй хамта, ли-тература нэгэдэлүүдэй, автор бүхэний өөһдөн эдэхэ үүсхэл, творческо эрмэлзэл хэзээ бүхэндэ унтаршагүй эршэтэй байха зэргэтэй гээд, ханалдана.

Энэнтэй дашарамдуулан, округойнгоо литература нэ-гэдэлэй гэгшүүд, тэдэнэй творческо хэрэгүүд болон саашанхи түсэб харааламжа-нууд тухай тогтожо хоёр-хэ дуран хүрэнэ. СССР-эй Уран зохиолшодой холбоо-ной гэгшүүн Цыдыл Жамба-ловай «Залиршагүй нарап, нугаршагүй хүн» гэжэ бал-ладануудайһаа шэнэ согсол-бори нёдондо Бурядай но-мой хэблэлээр гаргагдаа-һэн. Энэ номой олохон зо-хиолнууд авторай намтар-тай, тэрэнэй үеын хүнүүдэй хуби заяантай нягта холбоо-той. Тинхэ тула тэрэ но-мын үнэн зүрхэлһөө, нэш-хэлэй эрилтээр бэлхэлдэлэн зохиолнууд болонхой. Мүнөөшэ Цыдылбай мохошгүй туурһан дорхоо удах түгэл-дэг, уран хурса зохиолнууд мундэлһөөр. Мүн үнэний багша Бадма Базар Намсараевич Намсараевай «Ат-таргана» гэжэ хоёрдох но-мын үхүүдүүд — эдир уншагшадтай дүрэ булажа шадаа. Хуудэ нутагуудай гу-али хургуулинуудтай би-блиотекэнуудтэ харахада энэ ном нилээд олон гар да-жан урдһан байдаг. Цырен-Базар Бадмаевай нотаг ху-бун Бальжинмаа Юндэнов (энэ нүхэрний баһа Литера-тура институт дүүргэлэн) шэнэ зохиол бүхэн дээрэ бо-долто болон, нэтрүгээр нуудаг заншалтай. Энэнь эхэл һайшамаар. Магад, тинхэнэлэ зохиолнуудын хоохон зураглал болодогүй, харин уншагшын наһан бо-долые эзэлдэг байжа болоо. Тинн залуу зохиолшын тү-рүүшын бүтэлэй Бурядай номой хэблэлээр гаргагдаха болоһондой баясангүй арг-агүйл. Нэгэдэлэймнэй үн-нэй гэгшүүдэй нэгэн, шүлэ-гүүдэй номой автор Дугар-жаб Жабдановс түрэл нота-г Алхана тухайдаа про-зоор томохон зохиол бэлхэ-жэ, зоримгой алхам хэзэ. Энэ зохиолынь «Байгал» жур-налда толилогдохо болоһо-нын эхэ хэрэг болоо.

Хуульч уеда журналист-нууд Батор Шагдаров, Ба-то-Жаргал Гармажапов гэг-шэд амжалтай хүдэлжэ байна. Ондонэй творческо ур-галта элгтэ. Энэнь залуу поэтүүдэй Литература ин-ститутта заочноор һурана байһанай аша үрэ мүн. Тэгсгэн һая Шэгэдэ боло-жо үнэгэрэн областын залуу литературундай семи-нар-зүблэн дээрэ эдэ нүхэд-шэй шүлэгүүд һайн сэнэл-тэнүүдтэ хүрһэн байна. Эндэ поэтическо семинар хүтэлбэрлэгшэдэн уран зо-хиолшо Цырен Галанов Шагдаров Гармажапов

манай округ литературина түүхэ болон материалнууд дээр бали. Ага нутагһаа СССР-эй Уран зохиолшодой холбооны 13 гэгшүүд, мүн журналистуудай холбооны 20 гаран гэгшүүд урган га-ралһан байна. Төөд округ до-тор литература болон хэб-лэлэй хүржэлтэе хариулан баримтанууд үсөөн бай-ха юм. Тинхэнэ энэ хэрэг-тые нэгдэн түүхэлэ хэрэг-тигээр ороонжон литерату-рага музей бин болохо гүһэн хүсэлтэйбди. Нэгэдэ-лэн бюорогйн заседани дээр музейн нинтын директор баталагдаһан, музейн со-вет байгуулагдаһан. Энэнтэй дашарамдуулан, Агаһаа урган гараһан, мүн эндэ хүдэлһэн, энэгүүр аяншал-һан гү, али холбоо барисаа-тай уран зохиолшод, жур-налистууд болон шинжэлэг-шодой бэлхэн бүхэ номууд, бэлхэгүүд, газетэнүүдтэ га-раһан материалнууд, дүрэ зурагууд гэхэлэе эхилээд, дээр дурсагдаһа хэрэг үйлдэлэ хабаатай бүхэ зүйлүүд суглуулагдаха болоно. Ли-тературада хабаатанууд болон дуратайнуудые энэ оло-нинтын удах шаһартай хэр-эгтэ эдэхтэйгээр хабаа-далсыг гүнзгийрэнэ. Эль-гэгдэхэ бүхэ айлнууд ок-ружон «Агын үнэн» газе-тын редакцида ябуулагдаха ёһотой. Тинхэдэ байбал, ок-ружон партийна, совет ор-гануудай дэмжэлтээр нимэ музей бин болохо аргатай.

Эдэ бүтэдэ — манай шэ-нэ халаан болохо уржага абаа залуу авторнууды дэмжэн, творческо ургалта-һаа тунхаха хэрэгтэ бага бэлхэр нүлөөлэхэ, хүмүү-жүүлхэ эхэ үүрэг дүүргэхэ байна. Шэнэ халаан — манай эрээдүй. Тинхэнэ энэ хэрэгтэ эдэхтэйгээр ха-баадаа гэсэхэ — уран зо-хиолшо, хүмүүжүүлгээ, энэндэ хабаатай бүхэ эмхи зургаан бүхэний нангин уялта мүн гээд ханалдана. Арсалан ЖАМБАЛОВ, Агын округой литература нэгэдэлэй бюорогй түрүүлэгшэ, уран зохиолш.

В. Багониной корреспонден-ци. Редакция ерлэн бэлхэ-гүүдэнь. Гурбадхи хуулаһанда. «Анатолий Карпов Москва-да» — ТАСС-ай материал «Ерээдүй агай атом» — АИП-эй материал. Хилийн саана. Дүрбэдхи хуулаһанда. «Натюша» — Г. Косыковой баримтата туужаһаа хэлэг. «Вэздэ эриятгээр байха-халда» — Т. Титовай корреспонденти. «Ушөө да-хин тамхи татагшын хорон тухай».

Манай дамба гараагүй Орёл дабааншэ байгаагүй, Манай нэтэлэн гатаалагүй Океан далайшэ байгаагүй, Манай зорёод хүршэгүй Одо мушдэлэе байхагүй, Манай тугаад элэгшгүй Онёһон уюушамшэ байхагүй.

Агуухэ энэ үемнэй Ульгэр, дуугаар баян лэ, Апатга бүхэ ажалтай, Алдар солото хүргэлэй! — гэдэ, литература нэгэ-дэлэймнэй гэгшүүн Дагба Ринчиновэй шүлэглэлэниие дээрэ хэлэгдэлэн дэмжэл-тэ мүн гэхэ байнаб. Түрэл ороониний, арад зоний-мнэй агуу туйлаһанууд соо соёл сурталы хүдэлмэриин хубишадые байха гэжэ на-һахада урматтай.

Нигжэ хэлэхэдэ, манай шэнэ халаан — урдажа яба-залуу авторнууд тухай нэн түрүүлэн наһандаа оруул-наб. Манай литература нэгэ-дэл мүн Тунхэнь нэгэдэл-дэл адли уралтын бага бөлх алахууды хэһэн, ли-тературын үргэн харагда-шэ шэнэ-шэнэ нэрэнүүдэ дэ-жүүлэн гаргаһан байха. Ага-һаа энэ эгээдэгжэ, Литера-тура институт дүүргэдэ, тү-рэл буряд литературынгаа

ригтын талмайнуудһаа мэдэ-сэнэ. «Түрүүшын үндэр байшангай барилгаһаа» — Н. Ефимовэй корреспон-денци. Улаа. Хуульч Нонин. Хоёрдох хуулаһанда. Парти́на ажабайдал. тоо-соон ба һунгалта. «Үйлдэ-рийн ургасые хараада абан...» — А. Кушнаревой статья. Убэл шаңгаар асуу-ха. «Хоёр ажахын тоосоон» — Л. Лабаровай статья. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Түмэрэй угалзашан» —

Гарма-Доли Дамбаевай «Гүнсөмэ», Ба-атор Батоевой «Мүнгэн то-бориолта» гэжэ шэнэ но-мууд уншагшадта хонирхо-дон уншагдаа. Мүн Дугар-Дылыровэй зүжэгүүдэй харгы замудһаа олохо бай-һанинһаа һайшамаар. Эдээр шэнэ бата замаа олошодой хойноһоо даган ябаһаад, халан абаһал хаа хаанагүй бин. Тинхэнэ хэды зүрхэ сэдхэлдэ эхэл-хэн зүрхэ олгоно үгэдэг литература кружогууд болон нэгэдэлүүдтэ сэт үр-гэлжын анхрал, дэмжэлтэ-нүүд ходоодо байха ёһотой. Энэ талаар Алексей Макси-мович Горькийн жэшээ сэг-нэшгүй эхэ.

Гэхэтэй хамта, ли-тература нэгэдэлүүдэй, автор бүхэний өөһдөн эдэхэ үүсхэл, творческо эрмэлзэл хэзээ бүхэндэ унтаршагүй эршэтэй байха зэргэтэй гээд, ханалдана.

Энэнтэй дашарамдуулан, округойнгоо литература нэ-гэдэлэй гэгшүүд, тэдэнэй творческо хэрэгүүд болон саашанхи түсэб харааламжа-нууд тухай тогтожо хоёр-хэ дуран хүрэнэ. СССР-эй Уран зохиолшодой холбоо-ной гэгшүүн Цыдыл Жамба-ловай «Залиршагүй нарап, нугаршагүй хүн» гэжэ бал-ладануудайһаа шэнэ согсол-бори нёдондо Бурядай но-мой хэблэлээр гаргагдаа-һэн. Энэ номой олохон зо-хиолнууд авторай намтар-тай, тэрэнэй үеын хүнүүдэй хуби заяантай нягта холбоо-той. Тинхэ тула тэрэ но-мын үнэн зүрхэлһөө, нэш-хэлэй эрилтээр бэлхэлдэлэн зохиолнууд болонхой. Мүнөөшэ Цыдылбай мохошгүй туурһан дорхоо удах түгэл-дэг, уран хурса зохиолнууд мундэлһөөр. Мүн үнэний багша Бадма Базар Намсараевич Намсараевай «Ат-таргана» гэжэ хоёрдох но-мын үхүүдүүд — эдир уншагшадтай дүрэ булажа шадаа. Хуудэ нутагуудай гу-али хургуулинуудтай би-блиотекэнуудтэ харахада энэ ном нилээд олон гар да-жан урдһан байдаг. Цырен-Базар Бадмаевай нотаг ху-бун Бальжинмаа Юндэнов (энэ нүхэрний баһа Литера-тура институт дүүргэлэн) шэнэ зохиол бүхэн дээрэ бо-долто болон, нэтрүгээр нуудаг заншалтай. Энэнь эхэл һайшамаар. Магад, тинхэнэлэ зохиолнуудын хоохон зураглал болодогүй, харин уншагшын наһан бо-долые эзэлдэг байжа болоо. Тинн залуу зохиолшын тү-рүүшын бүтэлэй Бурядай номой хэблэлээр гаргагдаха болоһондой баясангүй арг-агүйл. Нэгэдэлэймнэй үн-нэй гэгшүүдэй нэгэн, шүлэ-гүүдэй номой автор Дугар-жаб Жабдановс түрэл нота-г Алхана тухайдаа про-зоор томохон зохиол бэлхэ-жэ, зоримгой алхам хэзэ. Энэ зохиолынь «Байгал» жур-налда толилогдохо болоһо-нын эхэ хэрэг болоо.

Манай дамба гараагүй Орёл дабааншэ байгаагүй, Манай нэтэлэн гатаалагүй Океан далайшэ байгаагүй, Манай зорёод хүршэгүй Одо мушдэлэе байхагүй, Манай тугаад элэгшгүй Онёһон уюушамшэ байхагүй.

Агуухэ энэ үемнэй Ульгэр, дуугаар баян лэ, Апатга бүхэ ажалтай, Алдар солото хүргэлэй! — гэдэ, литература нэгэ-дэлэймнэй гэгшүүн Дагба Ринчиновэй шүлэглэлэниие дээрэ хэлэгдэлэн дэмжэл-тэ мүн гэхэ байнаб. Түрэл ороониний, арад зоний-мнэй агуу туйлаһанууд соо соёл сурталы хүдэлмэриин хубишадые байха гэжэ на-һахада урматтай.

Нигжэ хэлэхэдэ, манай шэнэ халаан — урдажа яба-залуу авторнууд тухай нэн түрүүлэн наһандаа оруул-наб. Манай литература нэгэ-дэл мүн Тунхэнь нэгэдэл-дэл адли уралтын бага бөлх алахууды хэһэн, ли-тературын үргэн харагда-шэ шэнэ-шэнэ нэрэнүүдэ дэ-жүүлэн гаргаһан байха. Ага-һаа энэ эгээдэгжэ, Литера-тура институт дүүргэдэ, тү-рэл буряд литературынгаа

ригтын талмайнуудһаа мэдэ-сэнэ. «Түрүүшын үндэр байшангай барилгаһаа» — Н. Ефимовэй корреспон-денци. Улаа. Хуульч Нонин. Хоёрдох хуулаһанда. Парти́на ажабайдал. тоо-соон ба һунгалта. «Үйлдэ-рийн ургасые хараада абан...» — А. Кушнаревой статья. Убэл шаңгаар асуу-ха. «Хоёр ажахын тоосоон» — Л. Лабаровай статья. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Түмэрэй угалзашан» —

Гарма-Доли Дамбаевай «Гүнсөмэ», Ба-атор Батоевой «Мүнгэн то-бориолта» гэжэ шэнэ но-мууд уншагшадта хонирхо-дон уншагдаа. Мүн Дугар-Дылыровэй зүжэгүүдэй харгы замудһаа олохо бай-һанинһаа һайшамаар. Эдээр шэнэ бата замаа олошодой хойноһоо даган ябаһаад, халан абаһал хаа хаанагүй бин. Тинхэнэ хэды зүрхэ сэдхэлдэ эхэл-хэн зүрхэ олгоно үгэдэг литература кружогууд болон нэгэдэлүүдтэ сэт үр-гэлжын анхрал, дэмжэлтэ-нүүд ходоодо байха ёһотой. Энэ талаар Алексей Макси-мович Горькийн жэшээ сэг-нэшгүй эхэ.

Гэхэтэй хамта, ли-тература нэгэдэлүүдэй, автор бүхэний өөһдөн эдэхэ үүсхэл, творческо эрмэлзэл хэзээ бүхэндэ унтаршагүй эршэтэй байха зэргэтэй гээд, ханалдана.

Энэнтэй дашарамдуулан, округойнгоо литература нэ-гэдэлэй гэгшүүд, тэдэнэй творческо хэрэгүүд болон саашанхи түсэб харааламжа-нууд тухай тогтожо хоёр-хэ дуран хүрэнэ. СССР-эй Уран зохиолшодой холбоо-ной гэгшүүн Цыдыл Жамба-ловай «Залиршагүй нарап, нугаршагүй хүн» гэжэ бал-ладануудайһаа шэнэ согсол-бори нёдондо Бурядай но-мой хэблэлээр гаргагдаа-һэн. Энэ номой олохон зо-хиолнууд авторай намтар-тай, тэрэнэй үеын хүнүүдэй хуби заяантай нягта холбоо-той. Тинхэ тула тэрэ но-мын үнэн зүрхэлһөө, нэш-хэлэй эрилтээр бэлхэлдэлэн зохиолнууд болонхой. Мүнөөшэ Цыдылбай мохошгүй туурһан дорхоо удах түгэл-дэг, уран хурса зохиолнууд мундэлһөөр. Мүн үнэний багша Бадма Базар Намсараевич Намсараевай «Ат-таргана» гэжэ хоёрдох но-мын үхүүдүүд — эдир уншагшадтай дүрэ булажа шадаа. Хуудэ нутагуудай гу-али хургуулинуудтай би-блиотекэнуудтэ харахада энэ ном нилээд олон гар да-жан урдһан байдаг. Цырен-Базар Бадмаевай нотаг ху-бун Бальжинмаа Юндэнов (энэ нүхэрний баһа Литера-тура институт дүүргэлэн) шэнэ зохиол бүхэн дээрэ бо-долто болон, нэтрүгээр нуудаг заншалтай. Энэнь эхэл һайшамаар. Магад, тинхэнэлэ зохиолнуудын хоохон зураглал болодогүй, харин уншагшын наһан бо-долые эзэлдэг байжа болоо. Тинн залуу зохиолшын тү-рүүшын бүтэлэй Бурядай номой хэблэлээр гаргагдаха болоһондой баясангүй арг-агүйл. Нэгэдэлэймнэй үн-нэй гэгшүүдэй нэгэн, шүлэ-гүүдэй номой автор Дугар-жаб Жабдановс түрэл нота-г Алхана тухайдаа про-зоор томохон зохиол бэлхэ-жэ, зоримгой алхам хэзэ. Энэ зохиолынь «Байгал» жур-налда толилогдохо болоһо-нын эхэ хэрэг болоо.

Манай дамба гараагүй Орёл дабааншэ байгаагүй, Манай нэтэлэн гатаалагүй Океан далайшэ байгаагүй, Манай зорёод хүршэгүй Одо мушдэлэе байхагүй, Манай тугаад элэгшгүй Онёһон уюушамшэ байхагүй.

Агуухэ энэ үемнэй Ульгэр, дуугаар баян лэ, Апатга бүхэ ажалтай, Алдар солото хүргэлэй! — гэдэ, литература нэгэ-дэлэймнэй гэгшүүн Дагба Ринчиновэй шүлэглэлэниие дээрэ хэлэгдэлэн дэмжэл-тэ мүн гэхэ байнаб. Түрэл ороониний, арад зоний-мнэй агуу туйлаһанууд соо соёл сурталы хүдэлмэриин хубишадые байха гэжэ на-һахада урматтай.

Нигжэ хэлэхэдэ, манай шэнэ халаан — урдажа яба-залуу авторнууд тухай нэн түрүүлэн наһандаа оруул-наб. Манай литература нэгэ-дэл мүн Тунхэнь нэгэдэл-дэл адли уралтын бага бөлх алахууды хэһэн, ли-тературын үргэн харагда-шэ шэнэ-шэнэ нэрэнүүдэ дэ-жүүлэн гаргаһан байха. Ага-һаа энэ эгээдэгжэ, Литера-тура институт дүүргэдэ, тү-рэл буряд литературынгаа

ригтын талмайнуудһаа мэдэ-сэнэ. «Түрүүшын үндэр байшангай барилгаһаа» — Н. Ефимовэй корреспон-денци. Улаа. Хуульч Нонин. Хоёрдох хуулаһанда. Парти́на ажабайдал. тоо-соон ба һунгалта. «Үйлдэ-рийн ургасые хараада абан...» — А. Кушнаревой статья. Убэл шаңгаар асуу-ха. «Хоёр ажахын тоосоон» — Л. Лабаровай статья. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Түмэрэй угалзашан» —

Гарма-Доли Дамбаевай «Гүнсөмэ», Ба-атор Батоевой «Мүнгэн то-бориолта» гэжэ шэнэ но-мууд уншагшадта хонирхо-дон уншагдаа. Мүн Дугар-Дылыровэй зүжэгүүдэй харгы замудһаа олохо бай-һанинһаа һайшамаар. Эдээр шэнэ бата замаа олошодой хойноһоо даган ябаһаад, халан абаһал хаа хаанагүй бин. Тинхэнэ хэды зүрхэ сэдхэлдэ эхэл-хэн зүрхэ олгоно үгэдэг литература кружогууд болон нэгэдэлүүдтэ сэт үр-гэлжын анхрал, дэмжэлтэ-нүүд ходоодо байха ёһотой. Энэ талаар Алексей Макси-мович Горькийн жэшээ сэг-нэшгүй эхэ.

Гэхэтэй хамта, ли-тература нэгэдэлүүдэй, автор бүхэний өөһдөн эдэхэ үүсхэл, творческо эрмэлзэл хэзээ бүхэндэ унтаршагүй эршэтэй байха зэргэтэй гээд, ханалдана.

Энэнтэй дашарамдуулан, округойнгоо литература нэ-гэдэлэй гэгшүүд, тэдэнэй творческо хэрэгүүд болон саашанхи түсэб харааламжа-нууд тухай тогтожо хоёр-хэ дуран хүрэнэ. СССР-эй Уран зохиолшодой холбоо-ной гэгшүүн Цыдыл Жамба-ловай «Залиршагүй нарап, нугаршагүй хүн» гэжэ бал-ладануудайһаа шэнэ согсол-бори нёдондо Бурядай но-мой хэблэлээр гаргагдаа-һэн. Энэ номой олохон зо-хиолнууд авторай намтар-тай, тэрэнэй үеын хүнүүдэй хуби заяантай нягта холбоо-той. Тинхэ тула тэрэ но-мын үнэн зүрхэлһөө, нэш-хэлэй эрилтээр бэлхэлдэлэн зохиолнууд болонхой. Мүнөөшэ Цыдылбай мохошгүй туурһан дорхоо удах түгэл-дэг, уран хурса зохиолнууд мундэлһөөр. Мүн үнэний багша Бадма Базар Намсараевич Намсараевай «Ат-таргана» гэжэ хоёрдох но-мын үхүүдүүд — эдир уншагшадтай дүрэ булажа шадаа. Хуудэ нутагуудай гу-али хургуулинуудтай би-блиотекэнуудтэ харахада энэ ном нилээд олон гар да-жан урдһан байдаг. Цырен-Базар Бадмаевай нотаг ху-бун Бальжинмаа Юндэнов (энэ нүхэрний баһа Литера-тура институт дүүргэлэн) шэнэ зохиол бүхэн дээрэ бо-долто болон, нэтрүгээр нуудаг заншалтай. Энэнь эхэл һайшамаар. Магад, тинхэнэлэ зохиолнуудын хоохон зураглал болодогүй, харин уншагшын наһан бо-долые эзэлдэг байжа болоо. Тинн залуу зохиолшын тү-рүүшын бүтэлэй Бурядай номой хэблэлээр гаргагдаха болоһондой баясангүй арг-агүйл. Нэгэдэлэймнэй үн-нэй гэгшүүдэй нэгэн, шүлэ-гүүдэй номой автор Дугар-жаб Жабдановс түрэл нота-г Алхана тухайдаа про-зоор томохон зохиол бэлхэ-жэ, зоримгой алхам х